

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

De vitandis à Religioso negotiis sæcularibus. Thema. Nemo militans Deo, implicat se negotiis sæcularibus. 2. ad Tim. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

REGULA XLV.

De vitandis Religioso, negotiis sæcularibus.

EXHORTATIO
IN EANDEM,

Fugam negotiorum sæcularium suadet.

T H E M A.

Nemo militans Deo, implicat se negotiis secularibus. 2. Tim. 2. 4.

VEL

*Ut plenius possit Societas rebus spiritualibus vacare, à negotiis
sæcularibus abstineat. Reg. 45.*

Regni, Reipublicæ, ac Civitatis cujuscvis pacem, tranquillitatemque in flore conservandam, medium nullum apertius, nullum convenientius reperitur; quam si quisque vocationi suæ, ac professioni propriæ sedulè invigilet; acque intra sui muneris limites firmiter consistat: *Trahent fabrilia fabri*: ut fert *pa-*
roemia. Trahet sua *Consul* consilia, *In-*
stitor mercimonia, *Procurator* acta, *li-*
teras Scriba, *Miles* arma. Verset *Cau-*
sificus *Bartolum*, *Medicus* *Galenum*,
Faber malleum, *Sartor* acum, *Sutor*

corium, *Colonus* arum. Trahet *Sacerdos* calicem, *Ecclesiastes* pulpitem, *Clericus* psalterium & cantum, & ubique pax regnabit in urbe: nec possit in cunctis major oriri perturbatio; quam si alter in alterius munia involvet, & ea, ad quæ vocatus non est, tractanda, versandaque capessat. Idem metuendum est viris Religiosis, Prælati, Pastori, ac zelatori animarum; si relictis officiis sacris sibi propriis, negotiis sæcularibus se dedant. A quo *Apostolus* dum dehortatur *Timotheum Ephesium* Episcopum, triplici similitudine usum est. *Monet*, ut instar agricolæ se gerat, qui non aulæ; sed caulæ; non foro, sed agro & aratro; non statû negotiis; sed laboribus sementis & messis invigilet.

2. U

2. Ut instar athletæ, qui luctæ & victoriæ unice intentus, alia nec curat, nec respicit, generosè deceret. 3. Ut instar militis se gerat, qui omnibus aliis neglectis, arma & quæ belli sunt, cogitat: *Labora sicut bonus miles Christi: nemo autem militans Deo, implicat se negotiis secularibus.* Quod Doctor Gentium Timotheo, idem Doctor & Doctor noster S. Ignacius, Societati universæ præscripsit: Quænam verò rationes ad id præscribendum eum permoverint, exhortatione præsentis, exponere est animus.

I. Motivum primum seu ratio urgentis, in hoc Regulae initio attextitur: *Nimirum, Ut plenius possit Societas, rebus spiritualibus, juxta Institutum suum, vacare.* Communi fertur adagio: *Pluribus intentus, minor est ad singula sensus:* Sensus cum vehementius rapitur & intendit acutius uni, hebescit in aliis, teste D. Thoma & Aristotele. Ita pariter Religiosus, dum totus abripitur ad sæcularia, à spiritualibus abstrahitur: & quantum temporis negotiis profanis tribuitur, tantum spiritualibus decerpitur; adeoque illis integrè, plenèque vacare, est impossibile. Apertissimo id simili declarat Apostolus 2. Tim. 2. *Labora sicut bonus miles Christi: Nemo autem militans Deo, implicat se negotiis secularibus.* Cogita, Timothee, cogita Religiosè, te militem esse Christi, ac Deo militare; ac proinde, hæc in parte, ut militem te gere. Miles inquit S. Basilus in præfat. de Asceticis, *non domos adificat, non agros comparat, non mercatura vacat: in plateis tabernaculum sibi collocat, cibum sola necessitate metitur. Itinera frequenter & vigilia, arde ad frigora salutesque tolerandos pa-*

tientia, & sepe mors gloriosa. Hæc strenui militis sunt; non verò lacerare aliena negotia; & ea quæ ad Domus, urbis, aut regni gubernacula spectant administrare, sed uni bello & victoriæ intendere. Unde militibus olim vetitum fuisse conjugium, scribit Tacitus L. 14. Et Tertullianus in exhort. ad castit.

Et sanè si alienis a militia negotiis semiles occupet, perspicuum est, officio suo, plenè vacare nequaquam posse: quo enim pacto poterit & mercatura vacare, & in acie cum hostibus confingere? Circumcursare per alienas aedes, & in excubiis militariibus consistere? Emendo ac vendendo pecuniæ lucris inhære; & hostilibus insidiis atque stratagematis intendere? Idem omnino evenit hominibus Deo sacratis, ac sub Labaro ejus stipendia merentibus: nam non bene conveniunt, negotiis intricari sæcularibus, atque ad ea expedienda circumvagari; & simul ad verbi divini prædicationem se comparare, penitentibus aures præbere, aliisque spiritus exercitia debite obire. Expeti sunt idipsum primipili, Christi Archistrategi nostri, milites ac tribuni, apostoli; qui adeo vel ab ipsarum collectarum, & eleemosynarum distributione manus non secus atque à contagione serpentium retraxerunt: *Non est æquum, azebant, nos derelinquere verbum Dei, & ministrare mensis.* Act. 6. 2. Haud ibi de crapulis, de conviviis & licibus agebatur; sed de mensis egenorum, & viduarum, in quibus Christus pascebatur: & tamen, quoniam hoc munus, Verbi divini prædicationi, aliisque exercitiis spiritus tempus adimebat: *Non est æquum, inquirunt, prædicationem*

Gggg

tionem Evangelii, nostro muneri propriam deserere, & rebus ab Instituto nostro alienis, quæque per alios, nullo negotio, præstari possunt, nos intricare.

Quare & nos instar militum Christi, instar Apostolorum, rejectis alienis, negotiis Instituto nostro propriis vacemus. Sicut milites seculares, ita & tu, ait S. Basilii l. c. *Miles Christi, simile tibi vita genus, propositum habe; solutus esto, atque ab omnibus vitæ curis liber. Imitare sponsum tuum, bellum cum potestatibus illis, ac principatibus infernalibus gerit; hostes invisibiles crebro in fugam dato; illis ex animo tuo primùm expulsum, tum ex illorum etiam, qui ad te velut ducem & protectorem consurgunt. Hæc sunt negotia tibi propria; aliena & secularia fuges; ita placebis Duci tuo JESU Christo, velut Apostolus l. c. mox subdit: Ut placeat ei, cui se probavit. Cui se addixit & cujus militia se se devovit.*

II.
Curis
gravidis.

II. Motivum alterum, negotia secularia declinanda, suadens, est variarum curarum, sollicitudinum, distractionum & molestiarum averruncatio, quæ ex illis, tanquam vermes à cadaveribus featurunt. Religiosi enim hujusmodi negotiis dediti quod tormenta parturientis cordis sui sustinent? quot animæ suæ tumultibus agitantur, quot curis & sollicitudinibus acervatim, conglobationeque irruentibus opprimuntur? His si liberari aveant, hujusmodi negotiis supercedeant, instar Levitarum Veteris Testamenti, quos Deus nullam, in divisione terræ promissæ, partem, cum aliis tribubus accipere voluit; ne terrenis & secularibus negotiis implicarentur; sed uni Deo, temploque vacarent, ac hære-

ditas illorum esset Dominus; id est decima, primitiæ & victimæ Domino oblata. Ita, inquam, religiosos & animarum Venatores, aliis negotiis & curis decet esse immunes, ut plenius Deo ac spiritualibus se tradant.

S. Patriarcha noster, ut ab his trivis & molestiis nos expediret, ambiguitatemque adimeret, terna potissimum negotia cavenda allegabat. I. Primum est Testamentariorum; ut in testamentis testes minimè simus, nec eorundem executionem in nos suscipiamus. Quæ enim curis, molestiis, laboribus, tum in sepultura & funebribus adorandatum in facultatibus relictis custodiendis, curandis, emonendis, dividendis, ac distribuendis tales se implicent? Quæ in litris partium, agnatorum, aut hæredum suspicionibus, cribris, judiciis, districtis ac sermonibus sese innodant? 2. Alterum genus negotiorum, maxime vitandum, est Executorum & Procuratorum rerum civilium, sive circa lites & controversias, sive res alias temporales versentur. Quanti enim hic rursus curarum ac sollicitudinum fluctus atque turbines commoventur? Quoties Judicum tribunalia, Assessorum, & Advocatorum ædes frequentare; quoties negotia suscepta commendare, urgere, promovere, & ad exitum perducenda curare necesse est? Verùm quantà temporis longè pretiosissimi jacurâ? Quantà animi distractione & evagatione legatorum spiritualium dispendio? Testium huc spectans, est, procuratio officiorum honoratorum amicis, cognatis, aliisve externis, apud Principes aut Magistratus. Cui rei S. Fundator noster, nunquam

nonquam se immiscere voluit: plerumque enim fructus refertur exiguus, sive commendatus ac promotus, expectationi respondeat, sive non. Ex adverso, odium aversionemque non raro nobis concilium; dum enim unum adjuvamus, plures spe sua delusos, à nobis alienamus.

Omnia hæc detrimenta, ut unico velæ ita S. Pater amputaret, Regulâ caret, ut huiusmodi negotia declinemus; nec ullis ea Principum & Magnatum precibus suscipiamus, aut in illis occupari nos sinamus.

Idem quod nobis S. Ignatius, iam olim Thesalonicensibus commendatum voluit Apostolus. 1. ad Thes. c. 4. 11. ubi scribit: *Rogamus autem vos, Fratres, ut abundetis magis, & operam detis ut quieti sitis, & ut vestrum negotium agatis.* q. d. Cupidine mei Thesalonicensis, quietem ac pacem conservare; vel tantaxat negotia peragite, aliena relinquite & devitate. Idem cunctis Religiosis & nobis dictum est. Quodnam autem in Societate nostrum est negotium? Legimus id in formula Instituti à prima Patrum decade Paulo III. Pontifici oblata, quod scilicet sit: *Perfectioni propriæ & alienæ vscare, Verbum Dei prædicare, exercitia spiritus alia tradere, pueros ac vides doctrinâ Christianâ imbuere, Pœnitentiæ & Eucharistiæ Sacramenta administrare, aliâque charitatis opera exercere.* Quam merito verbis Apostoli, quilibet Superior utitur: *Rogamus vos Fratres, ut dictum negotium vestrum agatis: quod nisi præstiteritis, sed alienis vos rebus immiscueritis; non abundabitis magis; quin potius spiritu deficietis: nec*

quieti eritis; sed instar Marthæ, solliciti ac turbati circa plurima: neque proprias occupationes ritè perageris; sed distractionibus, & defectibus plurimis inficietis. Nec debita cum modestia ac honestate religiosa, ageris cum secularibus: tanquam enim cupiditatibus parùm domitis, boni exempli vix quidquam præbebitis; sed cum terrenis terreni eritis, cum vanis vani, terrena & vana tractantes. *Qui tetigerit picem, eos inquinabitur ab ea.* Eccli. c. 13. 1.

Rectè igitur cum S. Petro Damiano, de contemptu sæculi c. 27. concludimus: *Quisquis in proximo militia cælesti positus, ad superna patriæ mancipium properat, se, sub qualibet specie, actionum secularium laqueis irretire abhorreat. Illud in memoriam revocet, quod scriptum est: Cave ne in multis sint actus tui. Sæcularibus relinquatur secularia: satius sit servus Dei perturo huic mundo mortuos se exhibere. Notandum hic quod S. Damianus, sub qualibet specie, ista evitari cupiat: sive enim ejusmodi secularis occupatio proponatur sub specie pietatis, sive sub specie amicitie, sive sub specie gratitudinis, sive sub specie cognationis carnalis, se quisque, sub qualibet specie, actionum secularium laqueis irretire abhorreat.*

III. Motivum tertium, ad negotia secularia abdicanda, abjiciendâque impellens, est eorundem vilitas. Lites enim, controversiæ, procuraciones, executiones rerum temporalium, abjectiora sunt & indigniora, quàm ut anima religiosa, mundo pridem mortua. Sponsa cælestis sponsa, & amica Deo consecrata, iis se occupet, & nobilissimum tempus suum conterat: quemadmodum

III.
de deccot.

Gggg 2 cniia

enim spiritus præstantia decuplo corpus, & cæli excellentia, terram decuplo superat: ita spiritualia, ac divina exercitia, negotiis corporeis ac terrenis, infinitis antecellunt parafangis. Quod mihi fidem haud adhibetis, Doctorem eentium, æquissimum rerum æstimatorem, auscultate; terrena hæc omnia, præluero cælesti; tanquam stercorea arbitrantem. Admirandum sanè est, quod de illo legimus 1. Corinth. 6. 4. Ubi definiendis Corinthiorum jurgis & controversiis, nè acolythos quidem & infimos è Clero præfici voluit; sed viliores, abjectioresque in Ecclesia, quasi Religionis peripsemata & quisquillas suffici præcepit. *Sacularia igitur negotia* inquit, *si habueritis, contemptibiles qui sunt in Ecclesia, illos constituite ad judicandum.* Si Apostolus ad hujusmodi negotia, sæcularium infimos, vilissimosque deputavit; quantò minus, viros religiosos, mundo mortuos, & Sacerdotes Apostolicos, ab ea se abjicere voluit? Hinc est, teste S. Cypriano Epist. 66. quòd à Synodo Africana, defunctus quidam, censuræ subiectus & altaris suffragio privatus fuerit, eò quòd ausus esset, curatorem filio suo impuberi, Sacerdotem institueret: ut narrat Baronius ad Annum Christi 257. Rati enim Patres sunt, spirituales aræ & Ecclesiæ opibus, indignum esse eum, qui ab altari revocasset Sacerdotes ad aulas & forum.

R. P. Joannes Paulus Oliva XI. Societatis nostræ Præpositus Generalis L. 1. Stromatum prædicta confirmat; dum censet Sacerdotes & Religiosos sese ad sæcularia & forensia negotia demittere, nihil aliud esse, quàm altaria & coltra

copulare: Scribarum astra, in Sacerdotum calicibus fluitare: Scripturarum divinorum oracula, & litigantium adversaria contentiosa combinare: Uno ex ore hymnorum sacrorum mella, & felicitium profanarum profundere: ab aris digredi ad aras: ab Agno Dei, ad hædos exterorum; ab azymo Eleutorum, ad fermenta affinium & consanguineorum, à consortio Prophetarum, ad rixas bubulcorum; à Christi calice, ad dolia bacchantium; à thure, ad lolias; à sanctuario ad palearium, à tribunali sacro, ad profanum ruere, ac sese precipitare. Quæ si vera sunt, ac sepe verissima, quantè indecentia est, Religiosum eà se ratione prostituere, & dignioribus omnibus, adeò vilibus & abjectis manum admovere?

Admirandum est, quod de Salvatore nostro legimus, exemplum, a pud S. Lucam c. 12. 13. Qui licet, tanquam mundi & omnium rerum Dominus, jure meritisimo, potuisset; ad nostrum tamen exemplum, nè verbum quidem, ad controversiam sæcularem componendam, profari dignatus est. Ait autem ei quidam de turba, ut refert S. Evangelista *Magister, dic fratri meo, ut dividat meam hereditatem.* Frater enim meus vult solus hereditatem paternam occupare, nec eam mecum partiri: jube ergo illi, ut eam mecum dividat: tanta namque tua est auctoritas, ut vel verbo perferaris, quod ego per Judices multis litibus vix obtinero. *At ille dixit: Homo, quomodo constituit judicem aut divisorem super vestrum?* Hoc judicium forensium est, qui terrenam, non meam, qui cælestem hereditatem dispersior: quid mihi cum temporariis,

poraneis, qui sum ad æterna destinatus? Præclare S. Ambrosius: *Terrena declinat: qui propter divina descendat.* Et S. Augustinus serm. 196. *Petebat homo hic mercedem hereditatem in terra; Dominus offerens totam in celo: plus Dominus dabat, quam ipse postulabat.*

Quàm deceret nos simili responso, non dissimiles curas, cum ingeruntur, aut obtunduntur invitis, eludere! *Quis nos constituit iudicem inter vos?* Ad divinum omnium divinissimum vocatus sum, ad animarum scilicet salutem æternam procurandam; qui me ad infima & terrena abijciam? *Qui manum Evangelii evolvendis destinatum, resignandis, consignandisque caudicorum adis, exauthorare potero?* An amantem cœli & legis divinæ, ad alienas dati & accepti rationes descendere fas est? Id si constantiter tenuerimus, sæcularium & potentum querelas justas evademus, veluti Innocentius X. Pont. Max. Congregationem generalem paterne, hæc verbis, monuit: *Prescribenda ratio, quæ omnes Patres Societatis, se rebus æ negotiis secularibus non immisceant.* Cui venerabunda & ad obsequendum paratissima Congregatio respondit: *Unum esse omnium Patrum suffragium & votum Congregationis univæ: ut nostra Societatis homines abstineant à negotiis secularibus, à Constitutionibus nostris alienis.* Unde Congregatio Superiores advigilare iussit, & decreti violati reis, poenam injungendam sanxit.

Qua, propter. Dilectissimi, nunc dum introcinio, tanquam omnis perfectio- nis gymnasio, prima vitæ religioſæ ele-

menta discitis, hanc quoque Regulam, tanquam lectionis utilissimæ materi- am, memoria & cordi fortiter imprimite; ut suo tempore (modò enim abest periculum) in praxim redigatis. Milites Christi sumus; *Nemo autem militans Deo, implicat se negotiis secularibus, ut ex Apostolo audistis: Quod si constanter observaveritis, plenius rebus spiritualibus & animarum lucris, ad amissim Inſtituti nostri, intendetis.* Deinde curas innumeras, labores, moleſtias, evadetis. Nec denique ad indigna statu vestro, tanquam ab ara ad haram vos abijcietis; sed dignioribus ac sublimioribus, imò divinorum omnium divinissimis, occupati eritis: Apostoli monitum; Christi exemplum sequemini & ad extremum, nemini sæcularium, aut Magnatum ansam querelatum præbebitis. Huic igitur, tanquam S. Ignatii, imò Christi Domini decreto & voluntati, firmiter insiſtite. *Neque enim, (ut ait S. Ephrem. de Monach.) Deus vult Religiosum, relictis spiritualibus curare secularia: quamvis etiam justam aliquam causam habere videatur. Illuſio enim hæc est diaboli, qui tentat eum perdere: nam qui propter res mundanas negligunt spiritualia, magnum aſidue damnum patiuntur, non considerantes, neque mente amplecti valentes divinam illam vocem: Nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retrò, aptus est Regno DEI.*

* * *

Gggg 1

REGULA